

5 do 8 čevljev debela. Nje les je prav koristen, in se na mnoge viže in za veliko reči porabi. Množi in seje se tudi po semenu.

Te štiri dozdej imenovane sorte, kakor borovec, mecesen, jelka ali hojka in smreka se še zato posebno priporočé, ker na vsakim, še tako slabim kraju in zemlji rade in dobro rastejo; po njih listji pa dobro perst ali zemljo delajo in množijo, de po tajisti tudi druge rastljine prav dobro rasejo.

(Dalje sledi.)

Veliki zbor kmetijske družbe v Ljubljani..

20. dan p. m. je bil veliki zbor kmetijske družbe v Ljubljani, ki ima po postavah vselej mesca listopada biti. Če ravno se o tem zboru ni toliko udov snidilo, kakor poslednjikrat, ko so nas ljubljani nadvojvoda Janez s svojo pričijočnostjo počastili, so bili pomenki vunder precej živi. Povsod se kaže, de se je z novim časom tudi svobodnost govorjenja bolj razvila in de je malokdo boječ, očitno govoriti, ako ima kaj povedati. Če o prvih poskušnjah še ne gré vse natanjko po zborniškim redu (parlamentarischer Form), se bo sčasoma vse to že privadilo. Vsaka reč se mora naučiti po skušnjah.

Naš gosp. deželni poglavar, grof Chorinsky, kakor tudi mnogo namestnikov družih kmetijskih družb in več predstojnikov in odbornikov naših podružnic je počastilo s svojo pričijočnostjo ta zbor, kteriga je družbe predsednik gosp. Fidelis Terpine, s prijaznim pozdravljenjem začel.

Družbe tajnik, Dr. Bleiweis, je oznanil potem zboru vse imenitniši opravila, ki jih je po poslednjim velikim zboru središni odbor opravil. Z veseljem se je zaslišala mnoga podpora, ktero je zopet c. k. ministerstvo kmetijstva in pa c. k. deželno poglavarstvo kmetijski družbi naklonilo. Naznanil je dalje zboru, de poduk slavniga g. profesorja Hlubeka „kako murve in svilode (svilne gosence) rediti“ je v slovenskim jeziku za natis že izdelan in gosp. Hlubek pripravljen, naši družbi potrebno število lepih podob k ti knjižici brez plačila podariti. Zbor je sklenil, 600 iztisov napraviti, in jih po nar. nižji ceni prodajati, nekatere pa tudi, posebno šolam, brez plačila podeliti. — Ravno tako je bilo na predlog g. fajmoštra Vertovca sklenjeno, njegovo „Sporočilo slovenskim vinorednikom“ berž v natis dati. „Novice“ bojo na „Novične“ stroške še to leto to izverstno delice svojim bravam v dokladi brez plačila prinesle; razun tega si je pa domoljubni g. fajmošter še posebej 1200 iztisov naročil, de jih bo razdelil po slovenskim.

(Dalje sledi.)

Nova slovenska knjiga. Robinson mlajši.

Celi dve leti je ti dragi ljubljene mile mladeži k nam na potu bil in mesec dni bode, kar je njegova blaga, zabave in uka polna knjižica v slovenski obleki na svetlo prišla in sicer po izverstni roki prečastitiga Oroslava Cafa. Radostnega serdca jo pozdravimo in spisatelju prelepo hvalo rečemo. Slobodno se vsa naša mladež te mične, kratkočasne pripovedi iskreno veseli. Neke — neke zadovoljne ure si bode pri njej zavžila, neko važno resnico in znanost si veselovaje prilastila.

Učecim se mladenčem pak še podá ta kniga drugo ugoto in imenitno korist. Skoro nevedoma in igraye jim pomaga dobro stopinjo k napredku; jo pelje po kratkem potu k našim naj izobražnejšim srodnim bratom

Čehom in jim do njih bogatega slovstva skoro na pol vrata odpre.

Večo korist pak še podá našemu domačemu slovstvu s svojo zbirčico čistoslovenskih, prereditih in težko pogrešanih besed, ktere nam kakor žlahtne bisere iz morja pozabljivosti reši in iz skritega zakotja na beli dan prikaže. To je dragi zaklad. U tem zvedeni možje znajo, da je vsaka zlat vredna. Slobodno se toraj veselimo!

Alj žali Bog! da se je v to ljubo knjigo čez navado in potrebo natisnih in popravnih pomot ukradlo — posebno iz začetka. Nekatere besede so popačene, krivo ločene i spojene, zmes ločniki in čerte izpušene, naglaski na robe in včasih clo iz spodnje verste v gornjo postavljeni!! Očiten dokaz, da spisavec ne mogel sam svojega zalega sinka z očetovsko ljubeznjo, skerbjo in sprevidnostjo ali po vesti prijateljski roki v beli svet upotiti!

Vunder se bistri Slovenc berž v to najde, potika na teh malenkostih mu koj premine in s tem več se veseli obilnega sladkega, zdravega jedra, po katerem mladega bravca tak silno mika, da hrepeni in komaj včaka berž, berž zvediti, kar se bo dalje godilo. Taka se godi tudi dorašenim. Če pak za tega voljo radi prizanesajo sem ter tje krivi čerki in se vsi novemu slovstvenemu cvetu radujemo, to vem, da nekdo gotovo ne — gotovo ne spisavec sam — kteremu lahko serce žalosti in bolečine poka, in rudečica lice poliva, da mu negoda in huda uima toliko lepega cvetja pokvari in z neslano spako podmeni! Naj ga tolaži, kar nas: da še namreč sploh toliko preblagega dišila ostane, da prebrana kniga brave in poslušavce prijazno zavneha in popolnoma zadovolji. Zraven ima papir in natis prav prav snažen in je za 1 gold. dober kup. Bog daj toraj tudi pri nas Mlajšemu Robinsonu toliko serčnih prijateljev, kolikor povsodi drugod. Živkov.

Novičar iz slovenskih krajev.

Iz Koroškega. Na sv. Katarine den je bila volitev župana in odbornikov v Borovljah. Volitni oddelki so bili 3; volilo se je 12 odbornikov in 6 namestnikov. Akoravno vsak previden človek spozná, da za oskerbovanje srenjskih zadév izvoljeni možje se ne merijo samo po rodoljubju, temuč tudi po družih lastnostih, ktere sploh srenje prid in blagor terja, vunder vsaciga domorodca veselje obide, ako čuje, da izvoljeni v slovenskih krajih so tudi rodoljubi ali saj ne tiste stranke, kteri se po pravici „nemškutarska“ pravi. Pri Borovljskih volitvah ne moremo reči, de bi bila domorodska stranka premagala, čeravno so med izvoljenimi odborniki nekteri prav iskreni rodoljubni možje, večina je pa vunder taci, ki se dosihmal niso prijatli slovenšine skazovali. Kako se bojo prihodnjič obnašali, bo prihodnost učila. Nadjamo se, da naše zvezde, ki so se zde v še večim svitu nad našim obzorju pokazale, ne bojo nikdar čisto otamnele, ker so se naše želje v jednoglasni volitvi našega poprejšnega občno častitega, ravno tako poštenega kakor delavnega predstojnika g. Ignaca Justa tudi za prihodnega župana dopolnile, na kterega popolno zaupanje stavimo, da bo tudi prihodnjič pravičen branitelj slovenske ravnopravnosti; kakoršniga se je dosihmal slavno skazal, čeravno je zavolj slovenščine že veliko prestal in se pri vsem tém od poti pravice, ki jo tudi slovenski narod v Avstrii terjati sme, premakniti ni dal. Po volitvi zvečer ob sedmih so se podali odborniki v cerkev k prisegi, ktera se je, žali Bože! nemško zveršila, čeravno pričujoča velika množica ljudstva je malo tega razumela in po dokončanem govoru g. fajmoštra slovensko pesem „Bog mi Tebi hvalo damo, za Gospoda te spoznamo“ i. t. d.

z jednim glasom zapéla. Pomisli, ljuba slovenska duša! kako naopak se še z nami godí. Da Slovenec le vé, kaj moli ali pôje — — družiga mu ni treba razuméti!! Ker se je pri slovesnosti pozno na večer tudi zvonilo, so od vsih krajev ljudje skup privreli, v strahu, da v Borovljah gori.

Iz Istrije 26. listopada. Ni dolgo, kar je Teržaško-Koparsko cerkveno svetevavstvo, nekaj vgodnih knjižic v poslavljenje marljivih učencov, tukajšnjim slavjanskim učilnicam razposlalo. Ako ravno je ta mila zvezdica to léto v namenjeni prid tukajšnjiga učitelstva nekaj prekasno zasvetila, je vendar lepa in gotova priča naše prečastite cerkvene vlade, de ni samo, kakor se je že večkrat sumnjevalo in mnogo govorilo, laške stranke, ampak de po glavni zapovedi učenika vsilil učenikov vse prebivavce Istrijanske kronovine, med katerimi jih je mende tri dele slavjanskiga rodú pod mile peruti svojiga očastva kliče. Vganjevalo se je in se še vganuje, od kod je neki izšla ta mila zvezdica Istrijanskimu šolstvu? Pretehtaje eno z drugim, bi nar prej utegnili biti, de od tiste zapusčine (4000 goldinarjev), ktere obresti (200 gold.) je mili oče poprejšnji Teržaško-Koparski škof, goreč Slavjan, v svoji oporoki visokoserčno namenil Istrijanskim Slavjanam za potrebne knjige. Brez de bi pa izvir tega darú dalje preiskovali, ker smo veseli, de smo ga le prejeli, le zaupljivo od radosti prevzeti vprašamo: „Ali ima ta mila zvezdica po vsi njeni svitlobi, kakor je začela Istrijancam vsako léto in v bolj prigodni dobi prisvetiti? — Ali je ne bo spet kak črn oblak samosvojnosti zakril?“ — Ali proč s prederznim vprašanjem, ktero se ne pristoji iskrenosti Naših rodoljubnih in vseljubnih starašinov! — Vprašajmo raj: „Ali se ima skoraj še druga zvezdica, te sestra, pod bistrim in visokim čelam slavjanskiga življenja v Avstrii*) prikazati?“ Človek z enim samim očesam je na pol slep, tako de še to, kar vidi, od sramote prevzet, de nima dveh očes kakor drugi, nič prav ne vidi, in se še raj skrije, kakor v družbi prav videčih gleda, ali si pa neravno očale na nos obeša, ter se spakuje, de ni nobenimu podoben. Druga zvezdica pod čelam Avstrijansko-slavjanskiga življenja je po ravnopravnosti sveta in po Božji in cesarski postavi in vstavi dodelena pravica, naš materni jezik v c. k. pisarnicah pisati, kar se pa še po Primorskim, akoravno se od nekdanj Avstrijansko-ilirska in ne Avstrijansko-laška država imenuje, sanjati ne smé. Spregledali smo po milosti dvojih cesarjev in ministrov, de materinski jezik je prvi in nar močnejši pomočnik narodske omike in nar varniši bramba narodskih pravic, — ali v pisarnicah se nič tega ne vidi. Kaj je boljši, preljubi Slavjani! ali nikdar viditi, ali pa z enim očesam spregledati, in pa spet neusmiljeno oslepiti? Stranski.

Novičar iz Ljubljane.

Predvčerajšnjim je odgovoril minister kupčije Ljubljanskemu županijskemu odboru, da ga je zahvalno pismo, ki mu ga je on zavoľjo peljanja železnice čez Ljublj. močirje in čez Kras poslal, prav serčno razveselil, in da z veseljem iz tega spozná, da novi odbor obstoji iz previdnih in domoljubnih mož. Pretekli teden se je naenkrat govorica po mestu razširila, da je poterjenje gosp. Ambroža že iz Dunaja prišlo. Desiravno se to dosihmal še ni zgodilo, ker je čas še prekratek, vunder ne dvomimo, da smemo o kratkim nar. vikšiga poterjenja pričakovati; gosp. Ambrož, ki

je gori imenovano zahvalno pismo na Dunaji g. ministru sam podal, je bil od gg. ministrov notranjih oprav in kupčijstva posebno prijazno sprejet. — Natis slovenskida berila za 1. gimnazijalni razred je dognan. — O Božiču pride neki g. Šmidl spet v Planino, ondašnje podzemeljne jame preiskovat. Gosp. Freyer gré pa še pred tje.

Novičar iz mnogih krajev.

Vihár vojske med našo in Prusko vlado je potihnil. Čeravno se še nič prav gotoviga ni zvedilo, kako sta se prva ministra naše in Pruske vlade v Olomucu, kjer sta se 28. in 29. protečeniga mesca snidila, zastopila, se vunder toliko sliši, de sta se v poglavitniših rečéh tako zedinila, de ne bo vojske med Estrajham in Prajsam, čeravno so bile že strune na obéh stranéh silno napéte. Pretekli teden, pred shodam téh ministrov, je že vse mislilo, de bo vojska; ceno srebra so denarničarji že na 50 dognali! vse je bilo v strahu, kaj de bo. Čeravno barantači z denarji ceno srebra brezvestno povzdigujejo in ponižujejo, kakor jim dobiček kaže, se je vunder tudi govorilo, de sta dva Dunajska časnika (Oest. Correspondenz in pa Lloyd) od kterih se misli, de sta z vikšimi gospodi v zavezi, veliko tega kriva bila, de je cena srebra tako poskočila, ker sta strašen šum vojske zagnala, de je že vsak mislil streljanje topov slišati. Zdej se je hvala Bogú! ta hrup spet umiril, cena srebra je spet nazaj šla, in vsaki dan se bo mende za gotovo zvedilo, de se Prajs in Estrajh ne bosta vojskovala. Barantanju z denarjem v okom priti, je prišla te dni ojstra prepoved, de nihče ne sme ne s kufrenim pa tudi ne s srebernim drobižem (Scheidemünze) barantati; kdor bo v tem zasačen, bo mogel nar menj 50 gold kazni plačati.

Naznanik zavolj živinozdravilstva.

Ker se je te dni spet več naročnikov na živinozdravilstvo oglasilo, in ker nas znani in neznani prijatelji iz mnogih krajev spodbadajo, da bi tega dela nikakor ne opustili, marveč čas naročila še saj do konca tega leta podaljšala, ker se po kmetih take naznanila, le počas razširjujejo, damo na znanje, da sva rada pripravljena, tem vošilam vstreči in čas naročila do konca tega leta podaljšati.

Gosp. Janez Hladnik iz Černiga Verha želi, da bi se gosp. župani vseh slovenskih sosesk za to reč krepko potegnili, in da bi si vsaka županija za svojo bukvarnico ene take bukve naročila, ki jih bo imela za svetovavca v živinskih boleznih, in jih po soseski posojevala, ki jih bo potreboval. Nama se ta misel kaj dobra zdí, in ker naji je gosp. Hladnik za razglasilo tega nasveta spodbodil, ga dava rada sploh na znanje.

Dr. Bleiweis in Dr. Strupi.

Dr. Bleiweis in Dr. Strupi.

***Cena kruha in mesá v Ljubljani
mesca grudna.***

Ker se na podlagi žitne cene poprejšnjiga mesca zamore za pričijoči mesec vagán (mecen) pšenice na 4 gold. 51 kraje. in 3 vinarje — reži na 3 gold. 32 kraje. in 1 vinar ceniti, mora po postavi v Ljuljani ta mesec vagati:

žemlja za 1 krajc.	iz nar lepši bele moke	4 lote in 2 kvintelca
» » » » »	slabeji bele moke	6 » » 1 »
hleb kruha iz nar lepši pšenične moke za		

		1 groš	13	»	»	2	»
»	»	iz slabeji pšenične moke za 1					
		groš	18	»	»	3	»
»	»	iz režene moke s četertinko					
		pšenične zmešane za 1 groš 29		»	»	2	»
»	»	soršičniga za 1 groš	29	»	»	1	»

Govéjiga mesá funt veljá 10 krajc.

Kdor se po ti ceni in vagi ne ravna in slaběji blago prodaja, bo po obstoječih postavah oestro kaznovan.

Ljublj. mestna gosposka.

*) De slavjanske učilnice v Avstrii ne zdajajo, je edini vzrok, de jim pisarnice časti in hasni ne dajo. Pisatelj.